

Forssan kaupunginkirjaston uudistamisen käynnistämistä koskeva valtuustoaloite

86/12.00.00/2021

KV 01.02.2021 § 13

Valtuutettu Sanni Grahn-Laasonen luki allekirjoittamansa seuraavan Forssan kaupunginkirjaston uudistamisen käynnistämistä koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Suomalaisia yhdistää rakkaus kirjastoihin. Kirjasto on sivistisyhteiskunnan tärkeimpiä palveluja. Suomessa on laaja, kattava maksuttomien yleisten kirjastojen verkko, jonka ylläpitäminen on jokaisen kunnan vastuulla.

Viime hallituskaudella uudistetun kirjastolain mukaan kirjastojen tehtäviin kuuluvat tiedon ja kulttuurin tasavertainen saavutettavuus, lukemiskulttuuri ja monipuolinen lukutaito sekä aktiivinen kansalaisuus ja demokratia.

Me tämän aloitteen allekirjoittajat esitämme, että Forssan kaupunki käynnistää Forssan kaupunginkirjaston uudistamisen. Uudistustyön tulisi kattaa sekä kirjaston tilojen päivittäminen ja peruskorjaus että uusien kirjastoalan mahdollisuuksien tuominen myös forssalaisten ulottuville.

Viime vuosina kirjastoala on kehittynyt ja uudistunut ajassa. Kirjastoalan lippulaiva, Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden merkkihanke Oodi on näyttänyt suuntaa kirjastoalan kehitykselle.

Perinteisen kirjalainauksen rinnalla kirjastot ovat avoimia sivistyksen olohuoneita ja monipuolisia oppimis- ja työskentely-ympäristöjä. Näissä paikallisissa ”kulttuurikeskuksissa” on tilaa harrastamiseen ja kansalaistoimintaan.

Inspiraatiota voidaan hakea myös Hämeenlinnan uudesta, remontoitusta pääkirjastosta. Hämeenlinnan omassa ”Oodissa” on digitalisaation mahdollistamat laajat aukioloajat joka päivä klo 6-22, suosittu lastenmaailma, paljon erilaisia työtiloja, studiotilat, galleria sekä erilaisia ympäristöjä keskittymiselle ja toisaalta yleisötilaisuuksille ja kokoontumisille.

Forssan kaupungin investointiohjelmassa on jo suunniteltu Forssan kirjaston varustamista normaalien aukioloaikojen ulkopuolella toimimaan ”omatoimikirjastona”. Tätä tuemme lämpimästi! Se mahdollistaisi kirjaston aukiolon jopa ympäri vuorokauden, jolloin kirjaston tarjonta olisi kaikkien saavutettavissa entistä helpommin.

Forssan kirjaston laajempi uudistaminen mahdollistaisi kirjaston ilmeen kirkastamisen sekä uusia toimintoja, kuten työskentelytiloja, kohtaamisen tiloja, hiljentymisen tiloja, harrastusympäristöjä (esim. studio), galleria taidenäyttelyille ja kokoustiloja esimerkiksi yhdistysten käyttöön. Forssan kirjastosta voitaisiin tehdä vielä laajemmin kaikkien lounaishämäläisten olohuone, jossa esim. lapset voisivat viettää aikaa ja tehdä läksyjä turvallisessa ja uteliaisuutta ruokkivassa ympäristössä ja seniorikansalaiset tavata toisiaan. Forssan seudun yhdistyksille se voisi tarjota kaivattuja kokoustiloja sekä "estradin" pienille tapahtumille.

Uudistamistyöhön tulisi kytkeä mukaan nyt käynnissä olevat suunnitelmat seutukirjastosta. Uusi kirjasto palvelisi luonnollisesti koko seutukunnan asukkaita.

Kirjaston peruskorjaus ja uudistaminen vaatii resursseja, joten uudistamistyö on viisasta ajoittaa useammalle vuodelle. Forssan Kokoomuksen valtuustoryhmä."

Sanni Grahn-Laasosen lisäksi valtuustoaloitteessa olivat mukana valtuutetut Jouko Haonperä, Jaana Lähteenkorva, Turikka Mali, Mika Penttilä, Minna Penttilä, Lotta Saarenmaa ja Ossi Stenholm sekä varavaltuutetut Päivi Honkala ja Riikka Kinnunen.

Päätös Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 08.02.2021 § 39

Valmistelija Kaupunginsihteeri

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus antaa sivistys- ja tulevaisuuslautakunnalle tehtäväksi laatia valtuustoaloitteessa tarkoitettua asiaa koskeva selvitys ja mahdollinen toimenpide-esitys kaupunginhallitukselle käsiteltäväksi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

SITLA 25.04.2023 § 48

Valmistelija Kirjastotoimenjohtaja Maarit Järveläinen, puh. 050 5640 025, maarit.jarvelainen@forssa.fi
Sivistysjohtaja Jarmo Pynnönen, puh. 050 596 5155, jarmo.pynnonen@forssa.fi

Valtuutettu Sanni Grahn-Laasonen on tehnyt 1.2.2021 Forssan kaupunginkirjaston uudistamisen käynnistämistä koskevan

valtuustoaloitteen. Aloitteen on allekirjoittanut yhdeksän valtuutettua tai varavaltuutettua.

Forssan kaupunginkirjasto on toiminut toukokuusta 1987 karhekehräämön saneeratuissa toimitiloissa. Alun perin kirjastotilat sijaitsivat kahdessa kerroksessa ja henkilökuntaa oli tuolloin enimmillään 27. Taloudellisista syistä tiloja, henkilöstöä ja toimintaa on jouduttu sittemmin karsimaan. Toukokuusta 2007 pääosa kirjaston asiakastiloista onkin sijainnut karhekehräämön alakerrassa. Kirjastotalon 2. kerrokseen jäi vain muutama erityistila. 2. kerroksen entisiin käsikirjaston ja musiikkiosaston asiakastiloihin muutti tuolloin kaupungin Näyttelytila Vinkkeli.

Vuoden vaihteeseen 2015-16 mennessä henkilöstö väheni entisestään ja alakerran kaksi asiakaspalvelupistettä yhdistettiin. Samalla uusittiin osa alkuperäisistä tuoleista sekä hankittiin sohvaryhmä poistuneen neuvontapisteen paikalle. Kirjahyllyt ovat edelleenkin alkuperäiset, eivätkä ne ole siirreltävässä helposti, joten asiakastilaa ei voi muunnella käyttötarkoituksen mukaan joustavasti.

Vuonna 2017 uusittiin kirjastotalon murtohälytysjärjestelmä.

Laajennetut aukioloajat (omatoimikirjasto) otettiin Forssan kaupunginkirjastossa käyttöön 21.3.2022. Louna-kirjastojen yhdenmukaiset laajennetut aukioloajat ovat joka päivä klo 7-21. Pääkirjaston aukioloajat laajenivat siis 42 viikkotunnista 98:aan viikkotuntiin. Asiakaspalveluajat säilyivät ennallaan.

Omatoimikirjastovalmiuden vaatimat laite-, ohjelmisto- ja kalustohankinnat sekä kirjastotaloon tehdyt rakenteelliset muutokset maksoivat n. 95 000 €, jonka lisäksi suunnitteluun yms. kului kirjastohenkilöstön ja kaupungin teknisen henkilöstön työaika. Välttämättömien omatoimilaitteiden yms. hankintaan kaupunginkirjasto sai 15 000 euron valtionavustuksen.

Nykyisissä kaupunginkirjaston toimitiloissa tarjotaan monipuolisia kokoelmapalveluita, tiloja sekä laitteita sukututkimukseen ja digitointiin sekä langattoman verkon ja työasemia asiakkaiden käyttöön. Lapsille järjestettävää toimintaan on käytössä lastenosasto sekä siihen kuuluva ns. satuhuone. Viime mainitussa voi käydä pelaamassa myös konsolipelejä.

Kaupunginkirjasto koordinoi myös yleistä kulttuuritointia ja hoitaa mm. Näyttelytila Vinkkelin näyttelytoiminnan. Paikallisen taiteen ja kulttuuriperinnön lisäksi esillä on myös kirjastotoiminnalle tyypillisiä sisältöjä. Kirjaston tapahtumissa käytetään alakerran asiakastilaa (pienimuotoiset konsertit) sekä kirjastotalon Brander-salia ja Vinkkeliä (mm. kirjallisuusillat). Yläkerran lukusali Puustinen toimii hiljaisena luku- ja työskentelytilana. Sitä sekä myös yläkerrassa sijaitsevia ns. musiikin kuunteluhuonetta ja Brander-salia vuokrataan ulkopuoliseen käyttöön lautakunnan määrittelemien taksoin.

Pääkirjaston tarjoamien palveluiden lisäksi kaupunginkirjastolla on myös ns. hakeutuvia palveluita. Senioriasiakkailta on mahdollisuus ns. kotipalveluun, jolloin kerran kuukaudessa asiakas saa lukuprofiilinsa mukaan valittua kirjallisuutta kassillisen suoraan kotiinsa toimitettuna. Lisäksi kirjastoautolla on 55 pysäkkiä ympäri kaupunkia. Auto käy kouluvuoden aikana joka toinen viikko myös kaikilla peruskouluilla. Kouluja varten ylläpidämme myös kirjasarjoja, joita lainataan kouluille kirjastoauton kautta ja välityksellä.

Forssan pääkirjastossa on myös liikuntavälineiden ja sähkökulutusmittareiden lainaustoimintaa.

Kirjastopalveluiden saavutettavuuden ja laadun turvaamiseksi sekä kustannustason nousun hillitsemiseksi Forssan seudulla selvitettiin mahdollisuus perustaa yhteinen ns. seutukirjasto. Selvitys ei johtanut seutukirjaston perustamiseen, mutta kirjastojen välisestä yhteistyöstä saatiin tehtyä sopimus.

Kirjastotilan ilmeen kirkastaminen sekä palvelutarjonnan uudistaminen lain määrittelemien tehtävien hoitamiseksi edellyttäisi kirjastotilan perusteellista saneerausta sekä henkilöstön määrän säilyttämistä nykyisessä 12:ssa. Kirjastotalon peruskorjaus sekä kalusteiden, erityisesti hyllyjen, osittainen uusiminen tulisi huomioida vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Esittelijä	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus	Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se ehdottaa, että valtuusto merkitsee edellä olevan selostuksen tiedoksi ja toteaa valtuustoaloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.